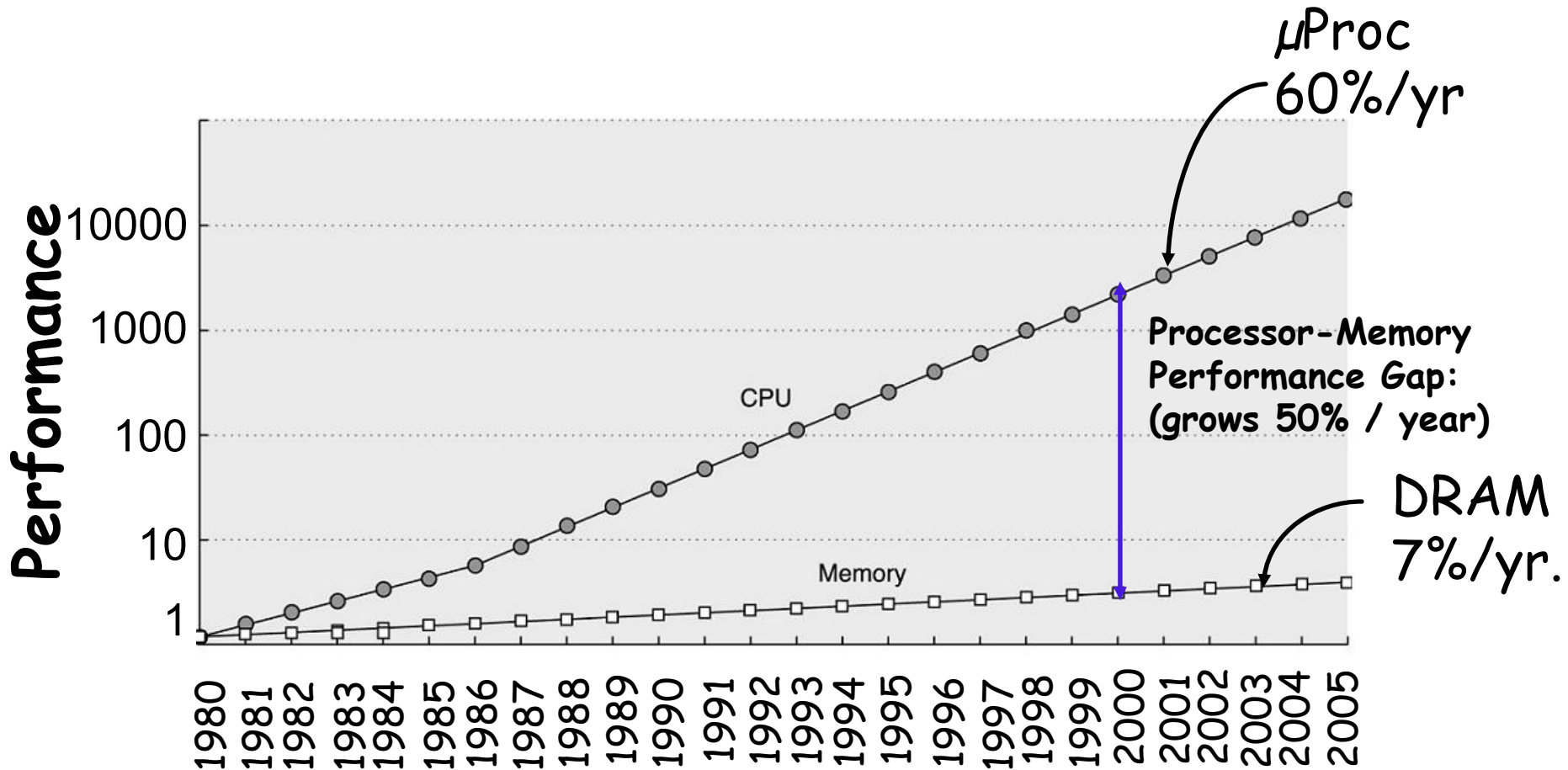
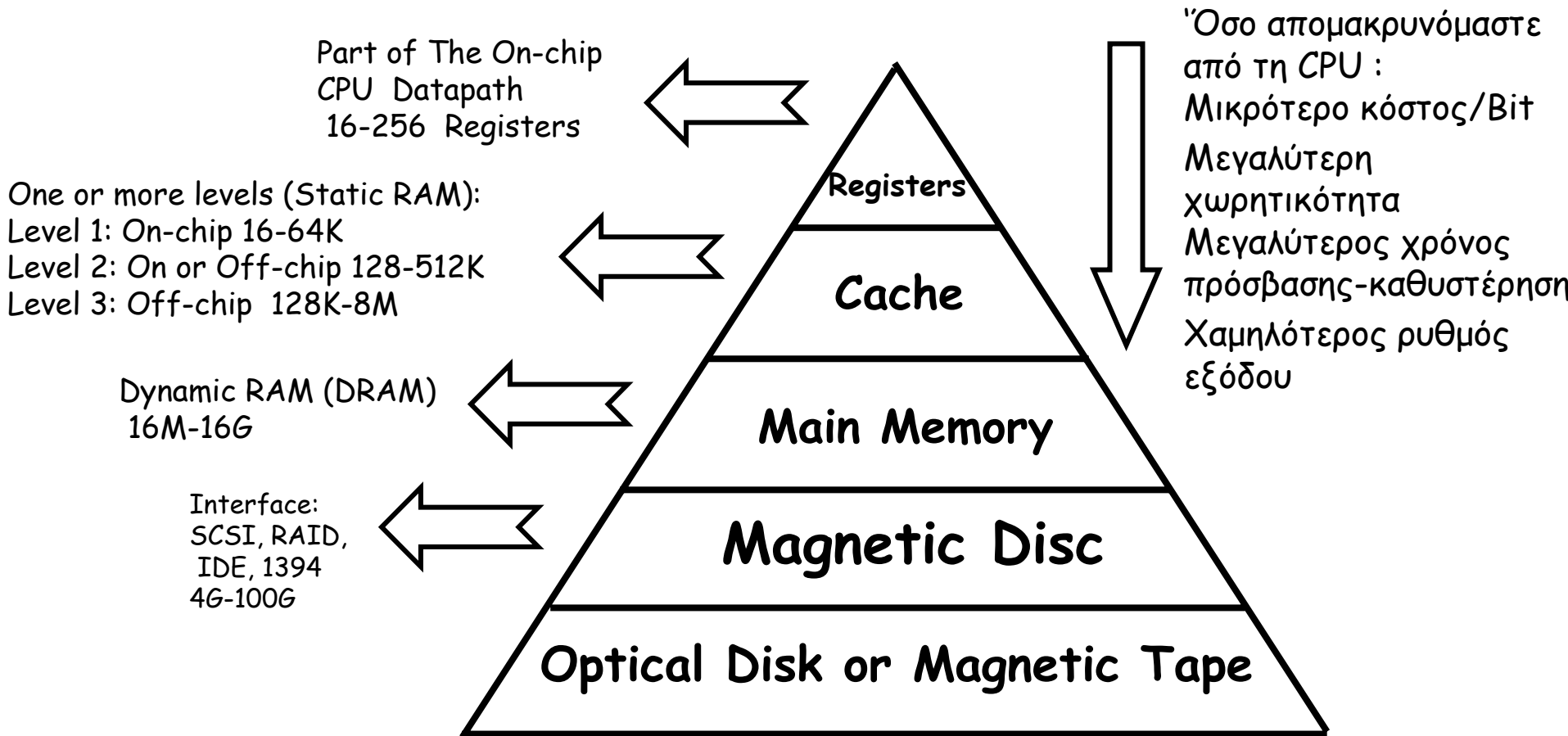

Processor-Memory (DRAM) Διαφορά επίδοσης

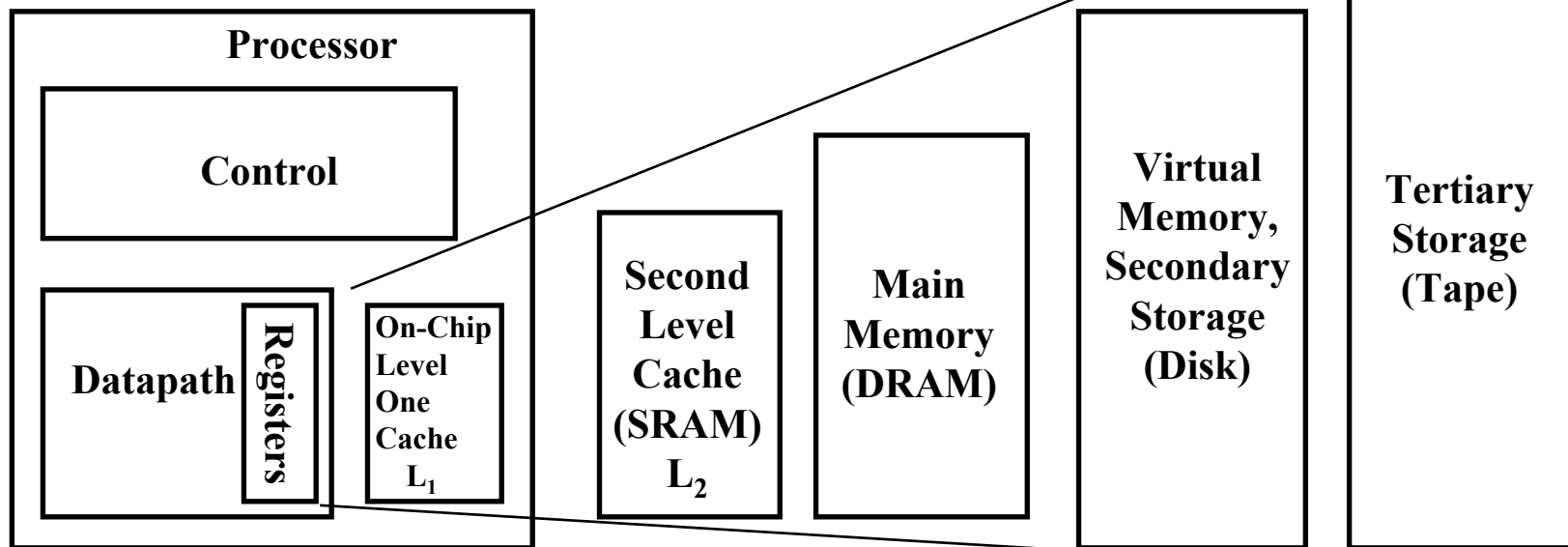

Ιεραρχία μνήμης

Παράδειγμα Ιεραρχίας Μνήμης (με 2 επίπεδα cache)

← Μεγαλύτερη Ταχύτητα
Μεγαλύτερη Χωρητικότητα →

Ταχύτητα : 1-5ns

10ns

30ns

50ns

10ms

10sec

Μέγεθος : <1KB

<256KB

<8MB

<4GB

>1GB

TB

Bandwidth : 150GB/s

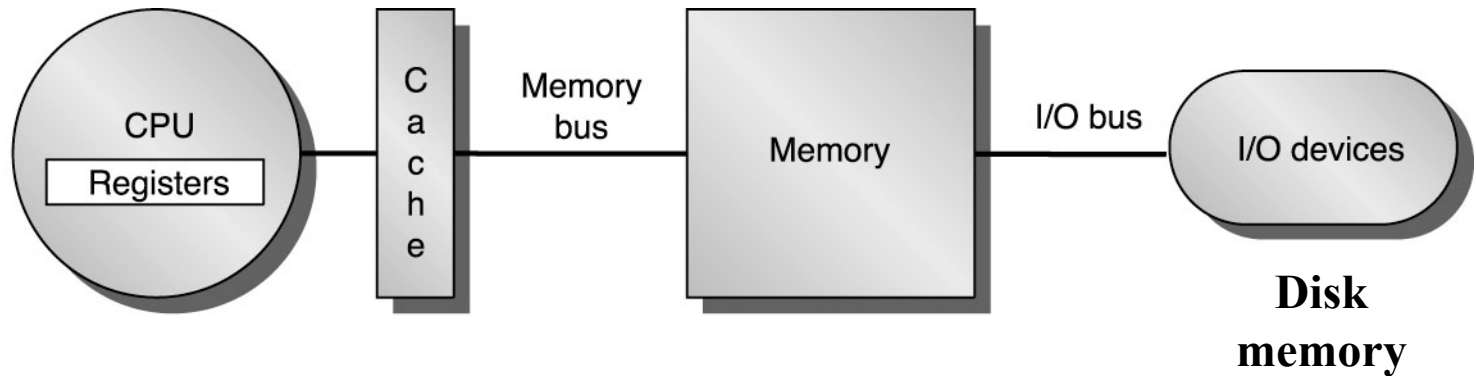
50GB/s

25GB/s

4GB/s

10MB/s

Το μοντέλο της Ιεραρχίας Μνήμης

μέγεθος : 500bytes

64KB

512MB

100GB

ταχύτητα : 0,25ns

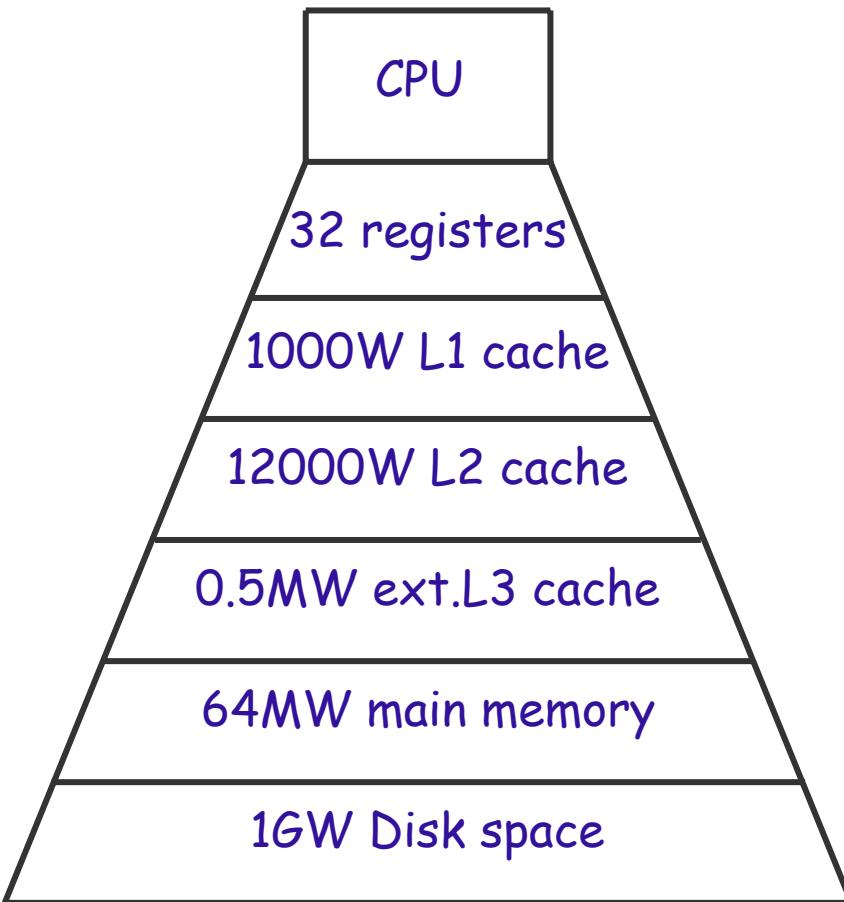
1ns

100ns

5ms

Παράδειγμα Ιεραρχίας μνήμης

Digital PWS 600 au - Alpha 21164 CPU - 600MHz

Level	Capacity	Throughput	Latency
Register	512B	24GB/sec	2ns
L1 cache	8KB	16GB/sec	2ns
L2 cache	96KB	8GB/sec	6ns
L3 cache	4MB	888MB/sec	24ns
Main Mem	512MB	1GB/sec	112ns

ΤΥΠΙΚΕΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ

- **IBM Power 3:**
 - L1 = 64 KB, 128-way set associative
 - L2 = 4 MB, direct mapped, line size = 128, write back
- **Compaq EV6 (Alpha 21264):**
 - L1 = 64 KB, 2-way associative, line size = 32
 - L2 = 4 MB (or larger), direct mapped, line size = 64
- **HP PA:** no L2
 - PA8500, PA8600: L1 = 1.5 MB
 - PA8700: L1 = 2.25 MB
- **AMD Athlon:** L1 = 64 KB, L2 = 256 KB
- **Intel Pentium 4:** L1 = 8 KB, L2 = 256 KB
- **Intel Itanium:**
 - L1 = 16 KB, 4-way associative
 - L2 = 96 KB, 6-way associative
 - L3 = off chip, size varies

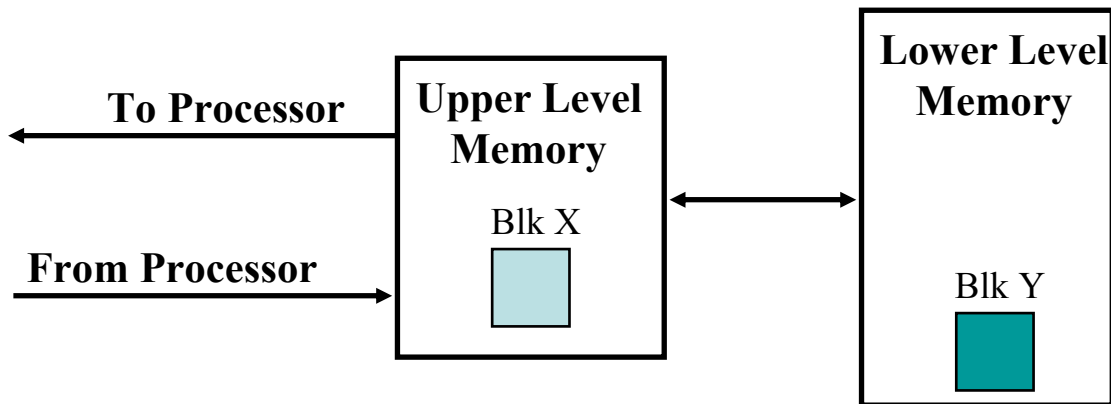
Γιατί είναι ωφέλιμη η Ιεραρχία Μνήμης:

Τοπικότητα δεδομένων (data locality)

- Κατά κανόνα τα προγράμματα προσπελούν ένα μικρό μόνο μέρος του συνόλου των διευθύνσεων (εντολές/δεδομένα) κατά την εκτέλεση ενός συγκεκριμένου τμήματός τους
- Δύο είδη τοπικότητας δεδομένων:
 - **Temporal Locality**: Στοιχεία που έχουν πρόσφατα προσπελαστεί τείνουν να προσπελούνται ξανά στο άμεσο μέλλον
 - **Spatial locality**: Γειτονικά στοιχεία όσων έχουν ήδη προσπελαστεί, έχουν αυξημένη πιθανότητα να προσπελαστούν στο άμεσο μέλλον
- Η ύπαρξη τοπικότητας στις αναφορές ενός προγράμματος, καθιστά εφικτή τη δυνατότητα να ικανοποιούνται η αίτηση για δεδομένα από *επίπεδα μνήμης* που βρίσκονται *ιεραρχικά ανώτερα*

Ορολογία

- **block - line - page** : η μικρότερη μονάδα μεταφοράς δεδομένων μεταξύ των επιπέδων μνήμης

Ορολογία

- **hit** : το block *βρίσκεται* σε κάποια θέση του εξεταζόμενου επιπέδου μνήμης
 - **hit rate** : hits/συνολικές προσπελάσεις μνήμης
 - **hit time** : χρόνος προσπέλασης των δεδομένων
- **miss** : το block *δεν υπάρχει* στο εξεταζόμενο επίπεδο μνήμης
 - **miss rate** : $1 - (\text{hit rate})$
 - **miss penalty** : (χρόνος μεταφοράς των δεδομένων ενός block στο συγκεκριμένο επίπεδο μνήμης) + (χρόνος απόκτησης των δεδομένων από την CPU)
 - **access time** : χρόνος απόκτησης της 1ης λέξης
 - **transfer time** : χρόνος απόκτησης των υπόλοιπων λέξεων

Η Βάση της Ιεραρχίας Μνήμης

- Οι δίσκοι περιέχουν όλα τα δεδομένα
- Όταν ο επεξεργαστής χρειάζεται κάποιο στοιχείο, αυτό ανεβαίνει σε ανώτερα επίπεδα μνήμης
- Η cache περιέχει αντίγραφα των στοιχείων της μνήμης που έχουν χρησιμοποιηθεί
- Η μνήμη περιέχει αντίγραφα των στοιχείων του δίσκου που έχουν χρησιμοποιηθεί

4 Ερωτήσεις για τις caches

- Πού μπορεί να τοποθετηθεί ένα block σε ένα ψηλότερο επίπεδο στην ιεραρχία μνήμης;
 - Τοποθέτηση block :
 - *direct-mapped, fully associative, set-associative*
- Πώς βρίσκουμε ένα block στα διάφορα επίπεδα μνήμης;
 - Αναγνώριση ενός block :
 - *Tag / Block*
- Ποιο από τα ήδη υπάρχοντα block της cache πρέπει να αντικατασταθεί σε περίπτωση ενός miss;
 - Μηχανισμός αντικατάστασης block :
 - *Random, Least Recently Used (LRU), FIFO*
- Τι συμβαίνει όταν μεταβάλλουμε το περιεχόμενο ενός block;
 - μηχανισμοί εγγραφής :
 - *write-through ή write-back*
 - *write-allocate ή no-write-allocate*

Οργάνωση της Cache

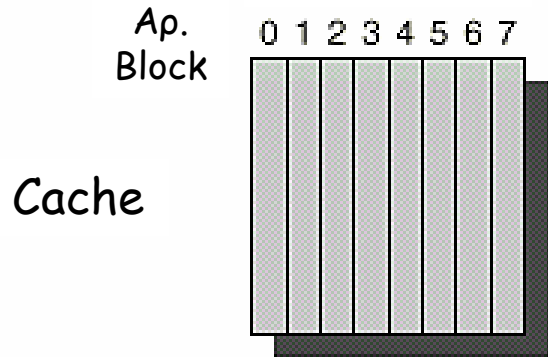
Τοποθέτηση ενός block μνήμης στην cache

- Direct mapped :
(διεύθυνση block) mod (αρ. block στην cache)
- Set associative :
(διεύθυνση block) mod (αρ. sets στην cache)
- Fully associative :
οπουδήποτε!

Οργάνωση της Cache

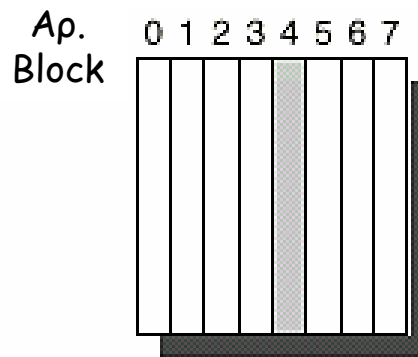
Fully associative:

Το block 12
μπάινει
οπουδήποτε

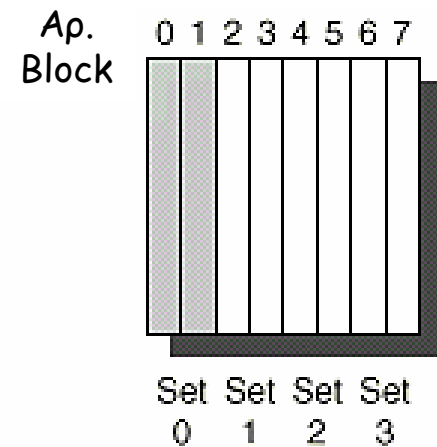
Direct mapped:

Το block 12 μπαίνει
μόνο στο block 4
(=12 mod 8)

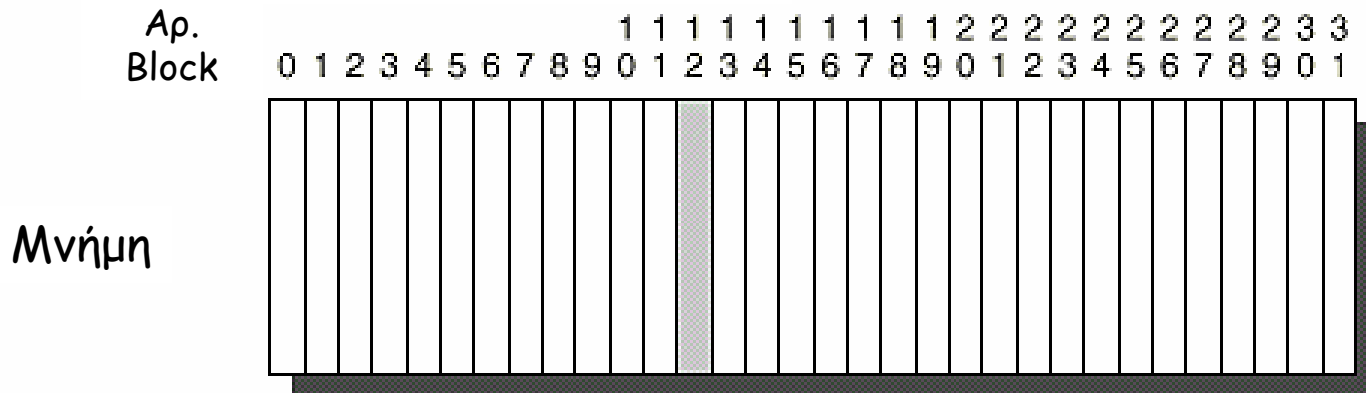

Set associative:

Το block 12 μπαίνει
οπουδήποτε μέσα στο
set 0 (=12 mod 4)

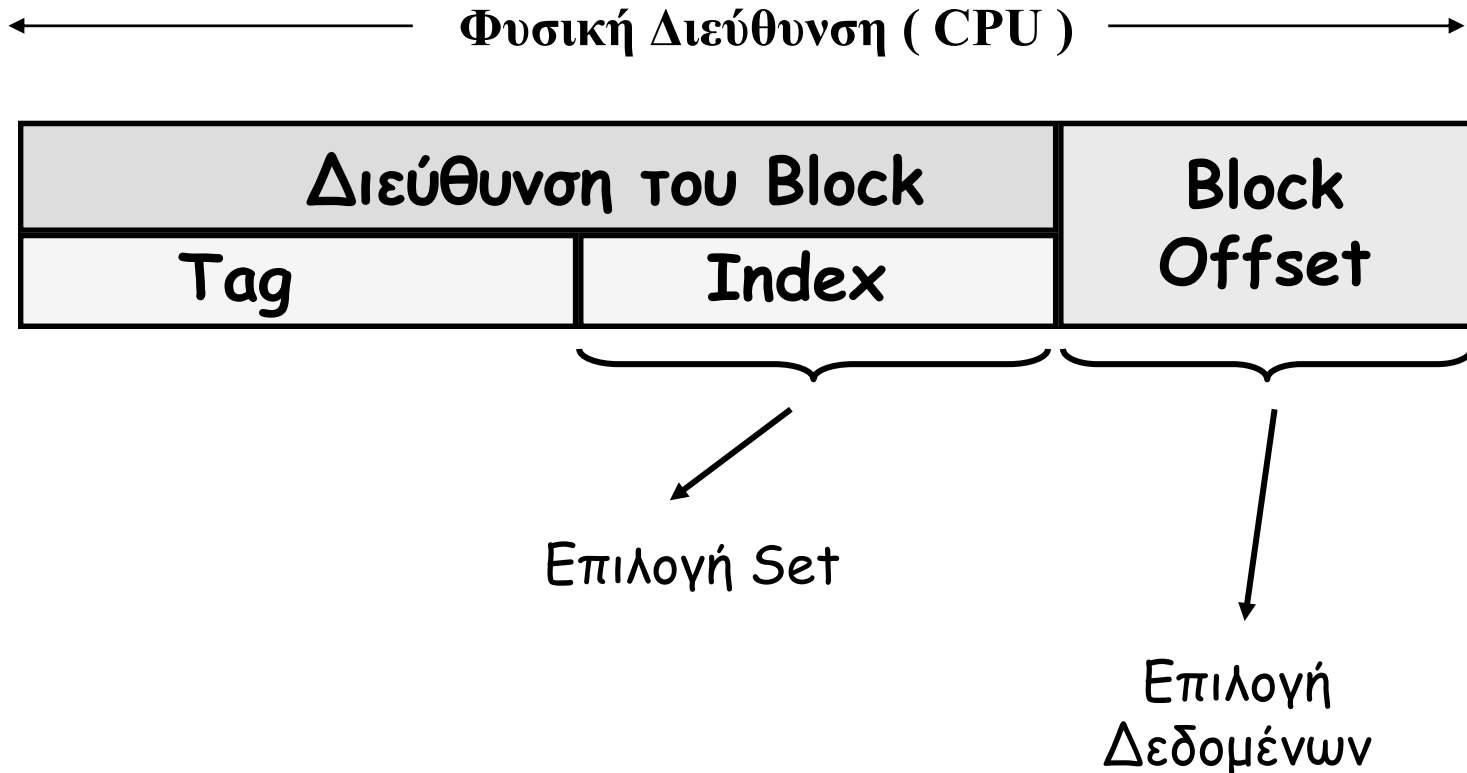

Διεύθυνση του block frame

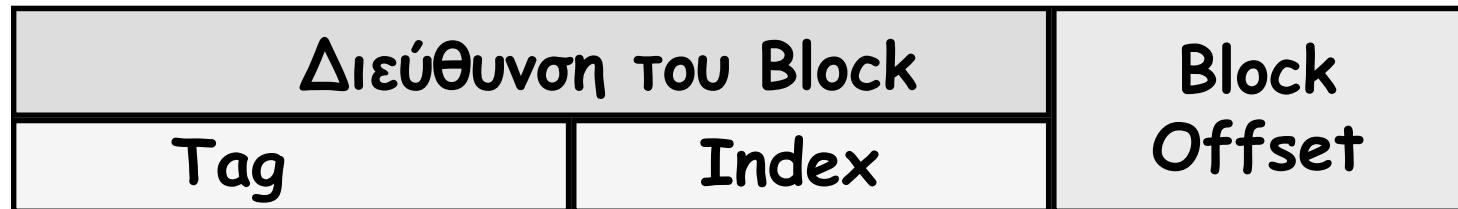
Cache με 8 blocks και μνήμη με 32 blocks

Τα πεδία διεύθυνσης

Τα πεδία διεύθυνσης

← Φυσική Διεύθυνση (CPU) →

Μέγεθος block offset = $\log_2(\text{μέγεθος block})$

Μέγεθος Index = $\log_2(\text{Συνολικός αριθμός blocks/associativity})$

Μέγεθος tag = μέγεθος address - μέγεθος index - μέγεθος offset

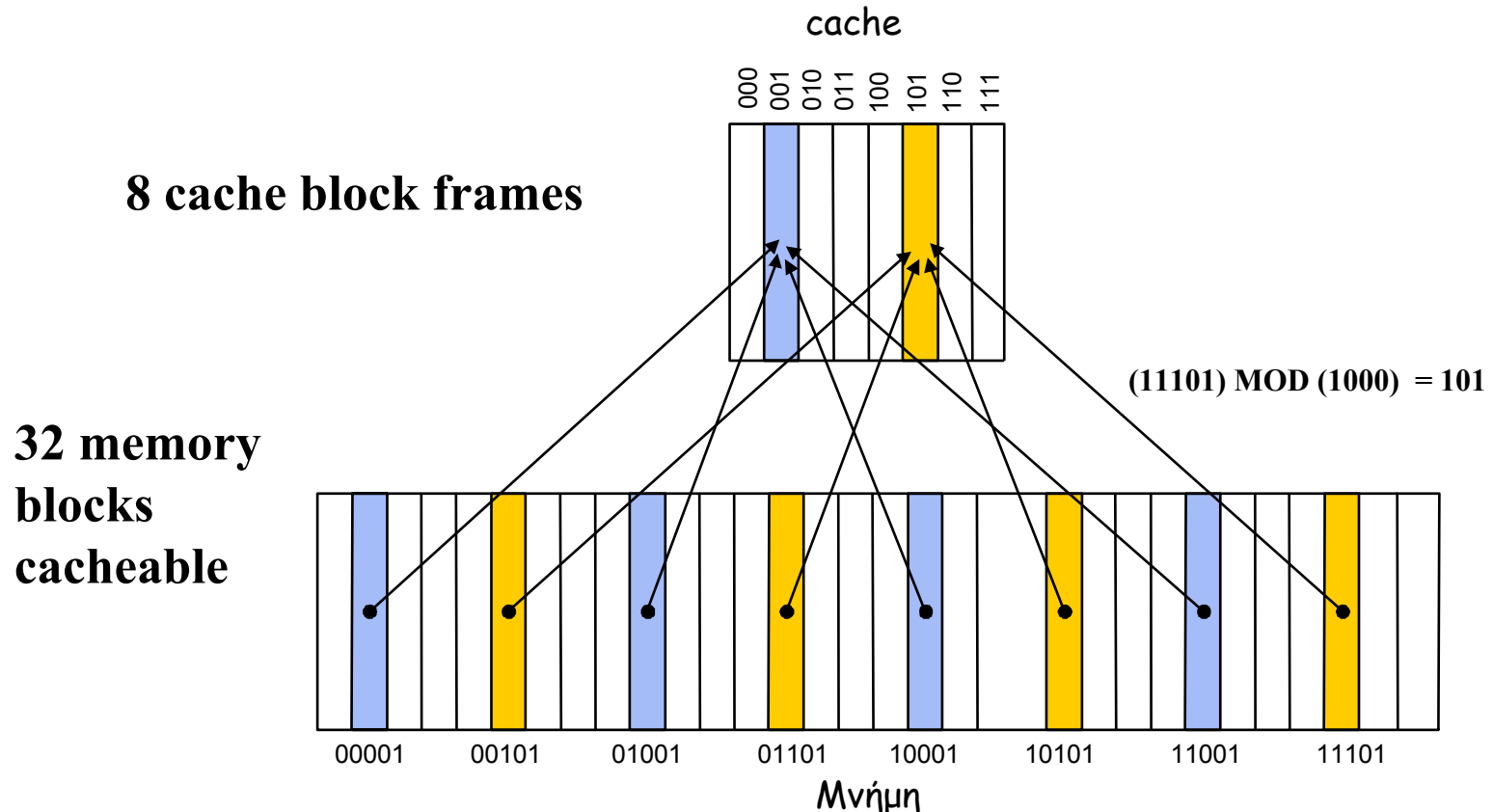
Οργάνωση της Cache

Direct Mapped Cache

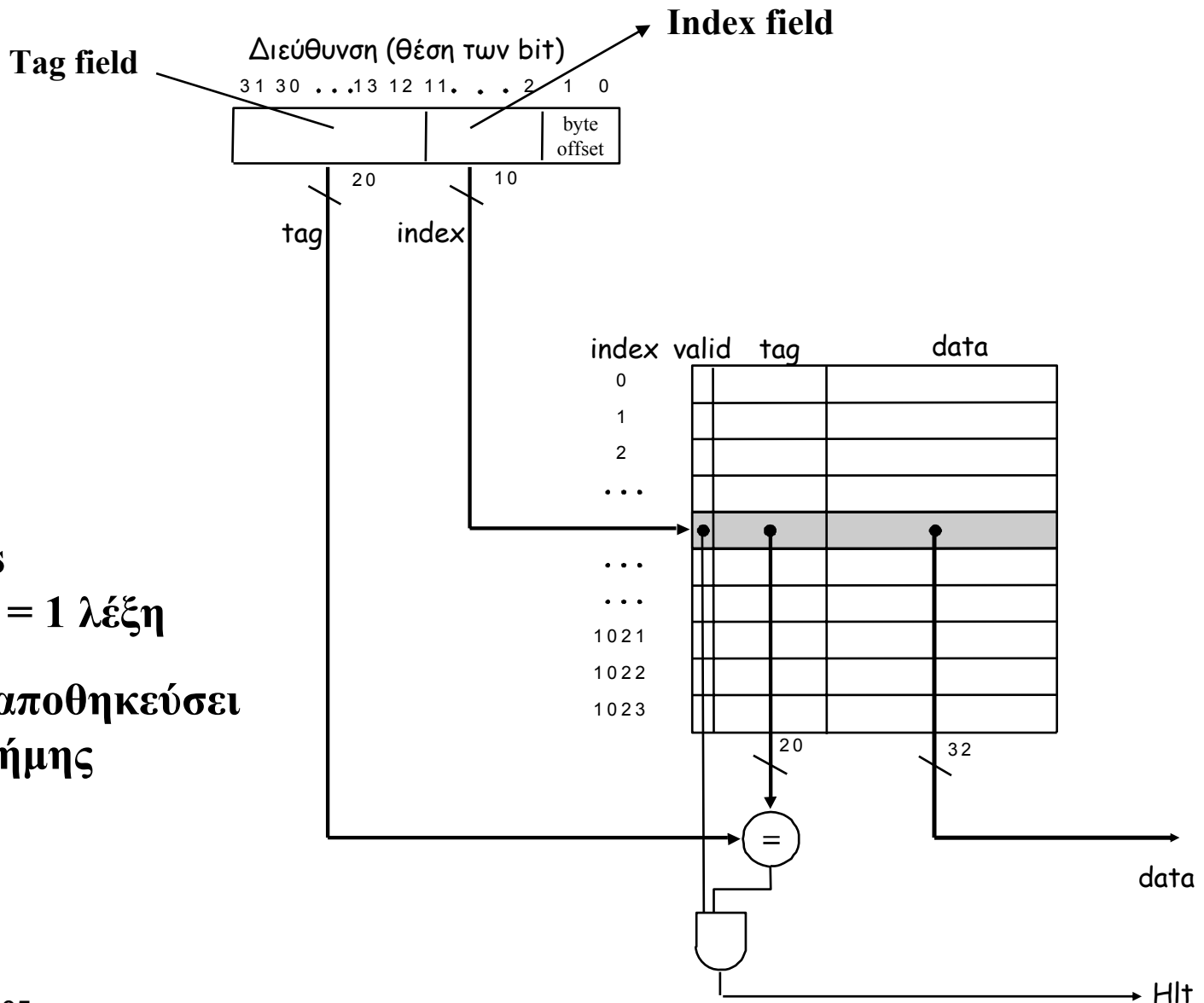
Κάθε block μπορεί να αποθηκευθεί μόνο σε μία θέση :

(διεύθυνση block) MOD (Αρ. blocks στην cache)

στο παράδειγμά μας: (διεύθυνση block address) MOD (8)

Παράδειγμα : Direct Mapped Cache

1024 Blocks

Κάθε block = 1 λέξη

Μπορεί να αποθηκεύσει

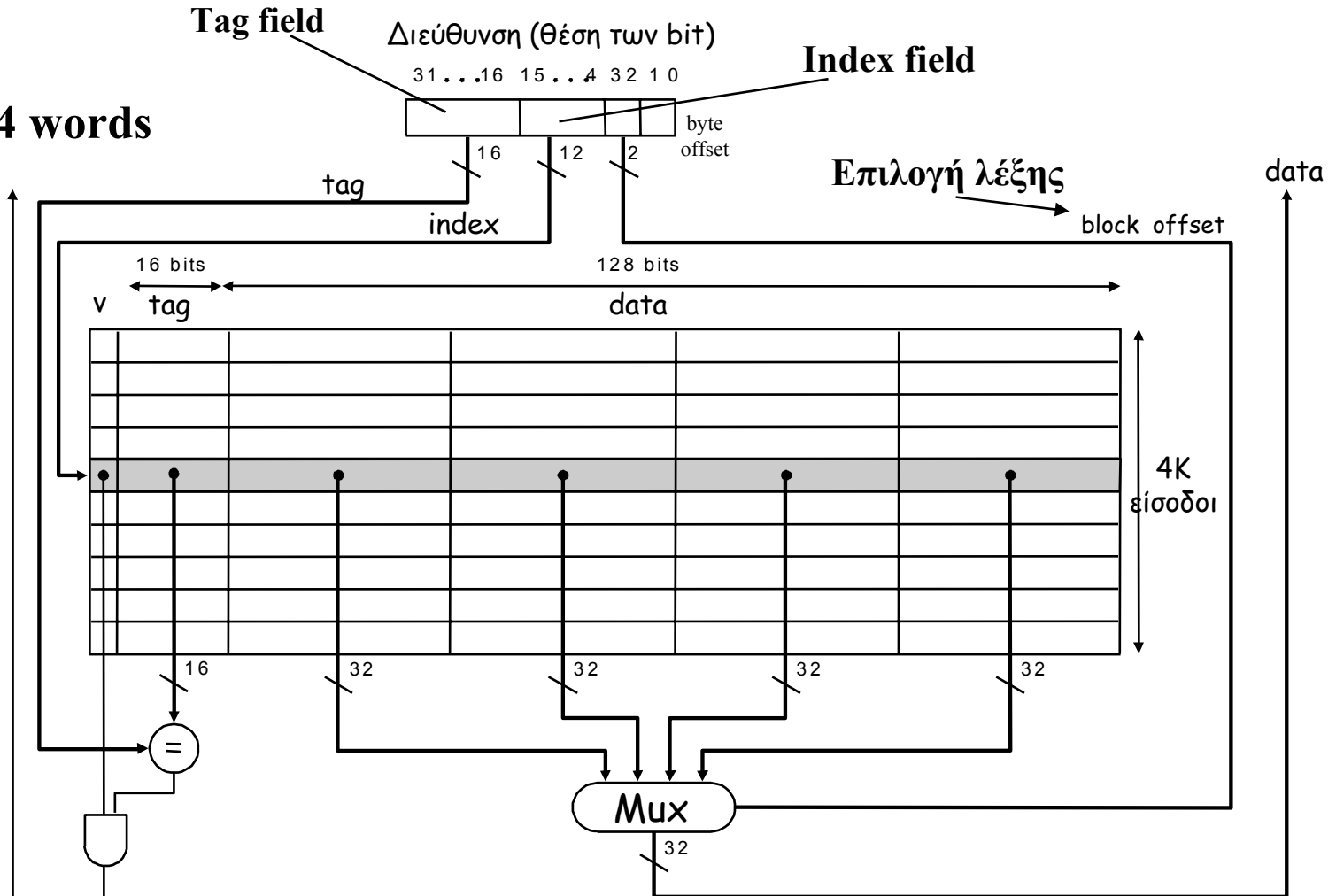
2^{32} bytes μνήμης

Παράδειγμα

Direct Mapped Cache

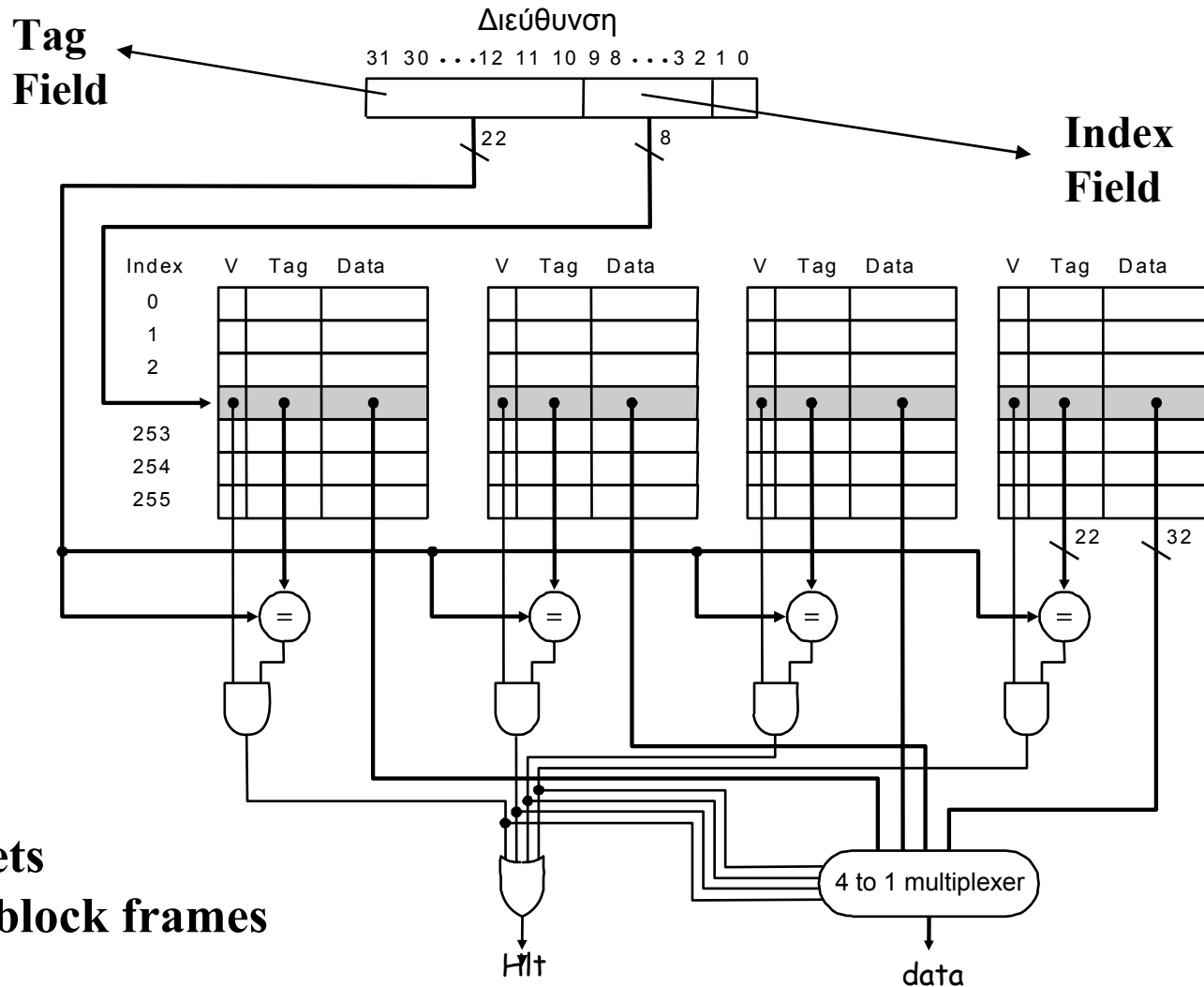
4K blocks

Κάθε block = 4 words

Καλύτερη αξιοποίηση της spatial locality

4-Way Set Associative Cache: (MIPS)

256 sets
1024 block frames

Οργάνωση της Cache :

Set Associative Cache

**1-way set associative
(direct mapped)**

block Tag Data

0		
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

Χωρητικότητα
cache : 8 words

2-way set associative

Set Tag Data Tag Data

0				
1				
2				
3				

4-way set associative

Set Tag Data Tag Data Tag Data Tag Data

0							
1							

8-way set associative (fully associative)

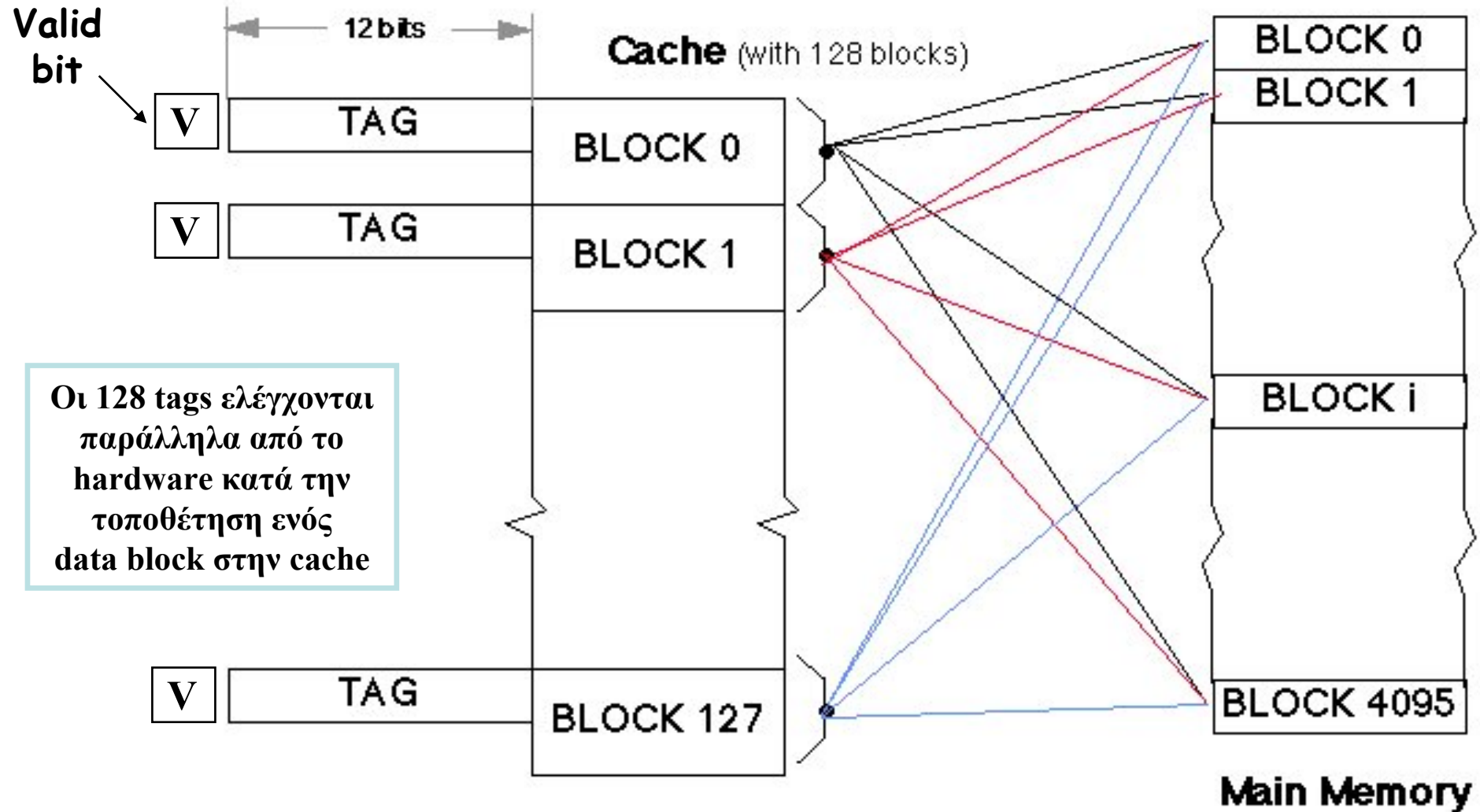
Tag Data Tag Data Tag Data Tag Data Tag Data Tag Data Tag Data Tag Data

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Παράδειγμα οργάνωσης cache- διευθυνσιοδότηση

- L_1 cache με 128 cache block frames
- Κάθε block frame περιέχει 4 λέξεις (16 bytes)
- 16-bit διευθύνσεις μνήμης στην cache
(64Kbytes κύρια μνήμη ή 4096 blocks μνήμης)
- Δείξτε την οργάνωση της cache (mapping) και τα πεδία διευθύνσεων της cache για:
 - Fully Associative cache.
 - Direct mapped cache.
 - 2-way set-associative cache.

Fully Associative Case

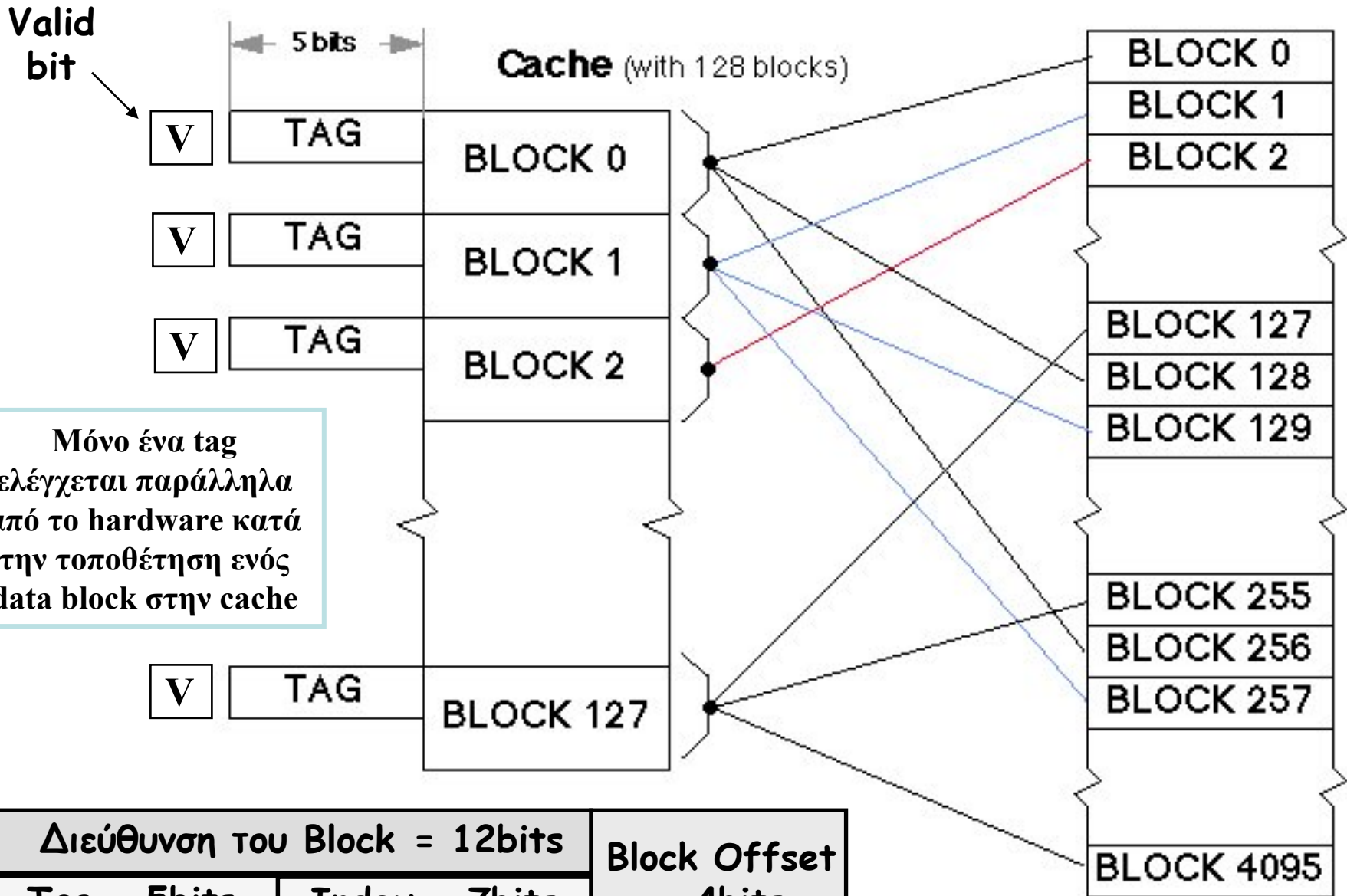

Διεύθυνση του Block = 12bits

Tag = 12bits

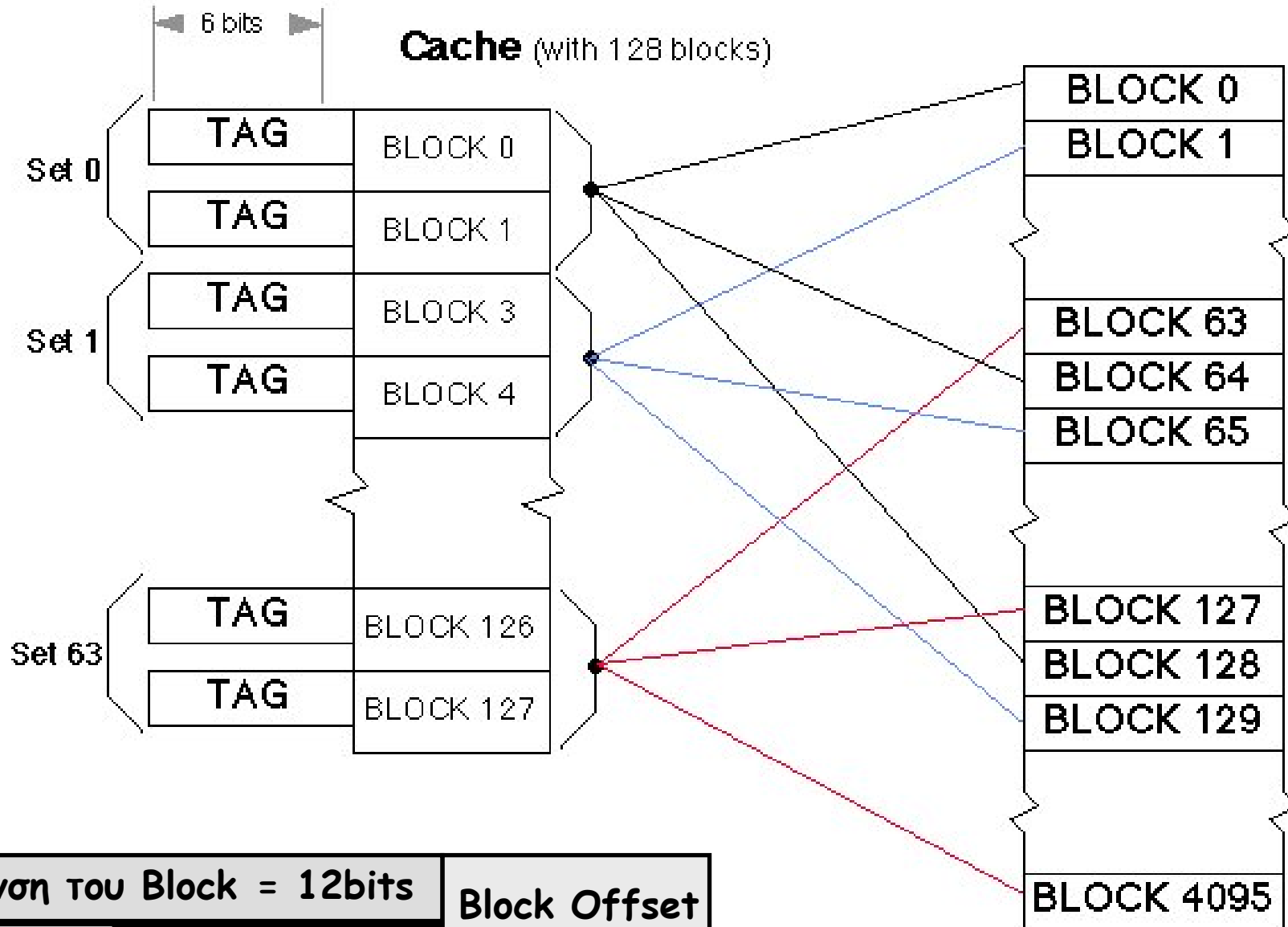
Block Offset = 4bits

Direct Mapped Cache

Κόρια Μνήμη

2-Way Set-Associative Cache

Δύο tags σε ένα set ελέγχονται παράλληλα από το hardware κατά την τοποθέτηση ενός data block στην cache

Διεύθυνση του Block = 12bits		Block Offset = 4bits
Tag = 6bits	Index = 6bits	

Κόρια Μνήμη

Προσπέλαση δεδομένων σε Direct Mapped Cache

Η CPU καλεί προς ανάγνωση τις εξής διευθύνσεις:

0x00000014

0x00000048

0x0000001C

0x00004014

Κύρια μνήμη

διεύθυνση

τιμή της λέξης

...

...

00000010

a

00000014

b

00000018

c

0000001C

d

...

...

00000040

e

00000044

f

00000048

g

0000004C

h

...

...

00004010

i

00004014

j

00004018

k

0000401C

l

...

...

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Αρχικά όλες οι θέσεις invalid

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	0					
2	0					
3	0					
4	0					
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 000000000000000000000000 000000001 0100 (0x00000014)

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	0					
2	0					
3	0					
4	0					
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Read block 1 : invalid data στο block 1 !

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 000000000000000000000000 000000001 0100

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	0					
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Φόρτωση τα ζητούμενα δεδομένα στην cache !

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 000000000000000000000000 000000001 0100

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	0					
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Επέστρεψε το b (θέση 0100) στην CPU

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 000000000000000000000000 000000100 1000 (0x00000048)

index valid tag 0x0-3 0x4-7 0x8-B 0xC-F

0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	0					
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Read block 4 : invalid data στο block 4 !

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 000000000000000000000000 000000100 1000

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	1	0	e	f	g	h
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Φόρτωση τα ζητούμενα δεδομένα στην cache και κάνε το block valid !

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 000000000000000000000000 000000100 1000

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	1	0	e	f	g	h
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Επέστρεψε στην CPU την τιμή g !

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 000000000000000000000000 000000001 1100 (0x0000001C)

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	1	0	e	f	g	h
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Read block 1 !

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 000000000000000000000000 000000001 1100

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	1	0	e	f	g	h
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Το πεδίο tag έχει τη σωστή τιμή! Άρα επιστρέφεται η τιμή d

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 0000000000000000000010 000000001 0100 (0x00004014)

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	1	0	e	f	g	h
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Read block 1 !

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 0000000000000000000010 000000001 0100

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	0	a	b	c	d
2	0					
3	0					
4	1	0	e	f	g	h
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Valid data αλλά το πεδίο tag δεν είναι το σωστό $2 \neq 0$

Miss : πρέπει να αντικατασταθεί το block 1 με νέα δεδομένα

8KB Direct-mapped cache 4W blocks

Read 0000000000000000000010 0000000010100

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	2	i	j	k	l
2	0					
3	0					
4	1	0	e	f	g	h
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Φόρτωσε το σωστό περιεχόμενο και στείλε το j στην CPU

Υπολογισμός του αριθμού των bits που χρειάζονται

- Πόσα bits συνολικά χρειάζονται σε μία direct-mapped cache με 64 KBytes data και blocks της 1 λέξης, για 32-bit διευθύνσεις;
 - 64 Kbytes = 16 Kwords = 2^{14} words = 2^{14} blocks
 - Block size = 4 bytes \Rightarrow offset size = 2 bits,
 - #sets = #blocks = 2^{14} \Rightarrow index size = 14 bits
 - Tag size = address size - index size - offset size = $32 - 14 - 2 = 16$ bits
 - Bits/block = data bits + tag bits + valid bit = $32 + 16 + 1 = 49$
 - Bits της cache = #blocks \times bits/block = $2^{14} \times 49 = 98$ Kbytes
- Πόσα bits συνολικά χρειάζονται σε μία 4-way set associative cache για την αποθήκευση των ίδιων δεδομένων;
 - Block size και #blocks δεν αλλάζει.
 - #sets = #blocks/4 = $(2^{14})/4 = 2^{12}$ \Rightarrow index size = 12 bits
 - Tag size = address size - index size - offset = $32 - 12 - 2 = 18$ bits
 - Bits/block = data bits + tag bits + valid bit = $32 + 18 + 1 = 51$
 - Bits της cache = #blocks \times bits/block = $2^{14} \times 51 = 102$ Kbytes
- Αύξηση του associativity \Rightarrow Αύξηση των bits της cache

Υπολογισμός του αριθμού των bits της cache που χρειάζονται

- Πόσα bits συνολικά χρειάζονται σε μία direct-mapped cache με 64KBytes data και blocks των 8 λέξεων, για 32-bit διευθύνσεις (2^{32} bytes μπορούν να αποθηκευθούν στη μνήμη);
 - 64 Kbytes = 2^{14} words = $(2^{14})/8 = 2^{11}$ blocks
 - block size = 32 bytes
 - => offset size = block offset + byte offset = 5 bits
 - #sets = #blocks = 2^{11} => index size = 11 bits
 - tag size = address size - index size - offset size = $32 - 11 - 5 = 16$ bits
 - bits/block = data bits + tag bits + valid bit = $8 \times 32 + 16 + 1 = 273$ bits
 - bits in cache = #blocks \times bits/block = $2^{11} \times 273 = 68.25$ Kbytes
- Αύξηση του μεγέθους του block => Μείωση των bits της cache.

Μηχανισμοί αντικατάστασης ενός block της cache

- **Random** (τυχαία) - επιλογή ενός τυχαίου block με βάση κάποια ψευδοτυχαία ακολουθία
 - απλή υλοποίηση στο hardware
 - είναι η τεχνική που χρησιμοποιείται συνήθως
- **LRU** (least recently used) - αντικαθιστάται το block που δεν έχει χρησιμοποιηθεί για περισσότερη ώρα
 - ακριβή υλοποίηση στο hardware
- **FIFO** (first in - first out) - αντικαθιστάται το block που έχει εισαχθεί πρώτο στην cache

Μηχανισμοί εγγραφής σε block (σε περίπτωση write-hit/miss)

- Σε περίπτωση write-hit, γνωστοποιείται η αλλαγή στην κύρια μνήμη ;
 - ναι : **write-through**
 - όχι : **write-back**
- Σε περίπτωση write-miss, τοποθετείται το block στην cache;
 - ναι : **write-allocate** (συνήθως με write-back)
 - όχι : **write-no-allocate** (συνήθως με write-through)

Write-Back & Write-Through

- **write-back** : ενημέρωση της μνήμης μόνο κατά την απομάκρυνση του block από την cache
 - οι εγγραφές πραγματοποιούνται με την ταχύτητα της cache
 - dirty bit κατά την τροποποίηση - αντικατάσταση των "clean" block χωρίς ενημέρωση της μνήμης
 - Χαμηλό ποσοστό misses
 - Πολλές εγγραφές ενός block σε μία ενημέρωση
- **write-through** : ενημέρωση της μνήμης σε κάθε εγγραφή
 - το κατώτερο ιεραρχικά επίπεδο περιέχει τα εγκυρότερα δεδομένα
 - εύκολη υλοποίηση (εξασφάλιση data coherency)
 - αυξημένη μετακίνηση δεδομένων προς τη μνήμη
 - συχνά χρησιμοποιείται ένας write buffer για αποφυγή καθυστερήσεων όσο ενημερώνεται η μνήμη

Write-Allocate & write-no-Allocate

(στη περίπτωση write-miss)

- **Write-allocate** : το block φορτώνεται από τη μνήμη στη cache και στη συνέχεια μεταβάλλουμε τα δεδομένα του (χωρίς να ενημερώσουμε τα "κατώτερα" -πιο κοντινά στην κεντρική μνήμη- επίπεδα μνήμης)
- **write-no-allocate** : οι μετατροπές των δεδομένων γίνονται απευθείας στα χαμηλότερα επίπεδα της ιεραρχίας μνήμης (χωρίς να εμπλακεί η cache)

"Allocate" a cache line to store the memory block !

Read hit / miss

- **read hit** : ανάγνωση των δεδομένων από την cache
- **read miss** : μεταφορά ολόκληρου του block που περιέχει τα δεδομένα που αναζητάμε στην cache και στη συνέχεια όπως στο read hit

Write hit / miss

- **Write-back & Write-allocate**

- **write hit** :

- Εγγραφή των δεδομένων στην cache (μόνο).
 - Η κύρια μνήμη ενημερώνεται μόνο όταν απομακρυνθεί το block από την cache
 - Το block είναι dirty

- **write miss** :

- Το block μεταφέρεται στην cache (στη σωστή θέση)
 - Στη συνέχεια όπως στο write hit

Write hit / miss

- **Write-through & write-no-allocate**

- **write hit** :

- Εγγραφή των νέων δεδομένων στην cache
- Ενημέρωση της κύρια μνήμης

- **write miss** :

- Εγγραφή μόνο στην κύρια μνήμη
- Δεν εμπλέκεται καθόλου η cache

Συνέχεια από το προηγούμενο παράδειγμα... 8KB Direct-mapped cache - 4W blocks write through

Write 000000000000000000000000 000000100 0100 (0x00000044), m

index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0					
1	1	2	i	j	k	l
2	0					
3	0					
4	1	0	e	f	g	h
5	0					
6	0					
7	0					
...
510	0					
511	0					

Read block 4 !

8KB Direct-mapped cache - 4W blocks write through

Write 000000000000000000000000 000000100 0100

	index	valid	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0						
1	1	2		i	j	k	l
2	0						
3	0						
4	1	0		e	m	g	h
5	0						
6	0						
7	0						
...
510	0						
511	0						

Valid data - σωστό tag - εγγραφή στο πεδίο 0100 της cache και ενημέρωση της κύριας μνήμης !

8KB Direct-mapped cache - 4W blocks write back

Write 000000000000000000000000 000000100 0100 (0x00000044) , m

Ind.	V	dirty	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0	0					
1	1	0	2	i	j	k	l
2	0	0					
3	0	0					
4	1	0	0	e	f	g	h
5	0	0					
6	0	0					
7	0	0					
...
510	0	0					
511	0	0					

Read block 4 !

8KB Direct-mapped cache - 4W blocks write back

Write 000000000000000000000000 000000100 0100

Ind.	V	dirty	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0	0					
1	1	0	2	i	j	k	l
2	0	0					
3	0	0					
4	1	1	0	e	m	g	h
5	0	0					
6	0	0					
7	0	0					
...
510	0	0					
511	0	0					

Valid data - σωστό tag - εγγραφή στο πεδίο 0100 της cache και ενημέρωση του dirty bit !

8KB Direct-mapped cache - 4W blocks write back

Read 00000000000000000000100 000000100 1100 (0x0000804C)

Ind.	V	dirty	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0	0					
1	1	0	2	i	j	k	l
2	0	0					
3	0	0					
4	1	1	0	e	m	g	h
5	0	0					
6	0	0					
7	0	0					
...
510	0	0					
511	0	0					

Read block 4 !

8KB Direct-mapped cache - 4W blocks write back

Read 00000000000000000000100 000000100 1100

Ind.	V	dirty	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0	0					
1	1	0	2	i	j	k	l
2	0	0					
3	0	0					
4	1	1	0	e	m	g	h
5	0	0					
6	0	0					
7	0	0					
...
510	0	0					
511	0	0					

Valid data - το πεδίο tag όμως δεν ταιριάζει : 0!=4
 Το dirty bit είναι 1 : Ενημερώνεται η μνήμη (0x00000040-0x0000004F)
 και στη συνέχεια φορτώνεται η σωστή διεύθυνση

8KB Direct-mapped cache - 4W blocks write back

Read 00000000000000000000100 000000100 1100

	Ind.	V	dirty	tag	0x0-3	0x4-7	0x8-B	0xC-F
0	0	0						
1	1	0		2	i	j	k	l
2	0	0						
3	0	0						
4	1	0	0	4	p	q	r	s
5	0	0						
6	0	0						
7	0	0						
...
510	0	0						
511	0	0						

Φορτώνεται η σωστή διεύθυνση - ενημερώνονται τα πεδία tag - dirty
Επιστρέφεται η τιμή r στη CPU

Επίδοση των επιπέδων μνήμης (performance)

- μέσος χρόνος προσπέλασης των δεδομένων
(access time)

$$t_{avg} = t_{hit} + miss\ rate \cdot t_{miss\ penalty}$$

Cache : ενοποιημένη ή όχι;

- Ενοποιημένη για εντολές και δεδομένα (unified)
 - Μικρότερο κατασκευαστικό κόστος
 - Καλύτερο ισοζύγισμα του χώρου που καταλαμβάνεται από εντολές/δεδομένα
 - Επιπλέον misses λόγω διεκδίκησης κοινών θέσεων στην cache (conflict misses)
- Δύο διαφορετικές caches για εντολές και δεδομένα (data cache & instruction cache)
 - 2-πλάσιο εύρος ζώνης
 - όχι conflict misses

Παράδειγμα

- Σε ποια περίπτωση έχουμε καλύτερη επίδοση;
Σε σύστημα με 16KB instruction cache και 16KB data cache ή σε σύστημα με 32KB unified cache;
Υποθέτουμε ότι το 36% των εντολών είναι εντολές αναφοράς στη μνήμη (load/store). Επιπλέον, από τις αναφορές που γίνονται στη μνήμη, 74% είναι για προσκόμιση εντολών και 26% για προσκόμιση δεδομένων.
hit time = 1 clock cycle
miss penalty = 100 clock cycles
στη unified cache είναι: hit time = 2 clock cycles όταν πρόκειται για εντολή load/store

Χρησιμοποιείστε τα δεδομένα του ακόλουθου πίνακα (αναφέρονται σε 1000 εντολές):

	Instr. cache	data cache	unified cache
16KB	3.82	40.9	51.0
32KB	1.36	38.4	43.3

Παράδειγμα (συνέχεια...)

- Λύση

$$\text{miss rate} = \frac{\text{misses}}{\text{mem accesses}}$$

$$\left. \begin{aligned} \text{miss rate}_{16\text{KB instr cache}} &= \frac{3.82}{1000} = 0.0038 \\ \text{miss rate}_{16\text{KB data cache}} &= \frac{40.9}{360} = 0.114 \end{aligned} \right\} 74\% \cdot 0.0038 + 26\% \cdot 0.114 = 0.0324$$
$$\text{miss rate}_{32\text{KB unif cache}} = \frac{43.3}{1000 + 360} = 0.0318$$

miss rate (unified cache) < miss rate (instr + data cache)

Παράδειγμα (συνέχεια...)

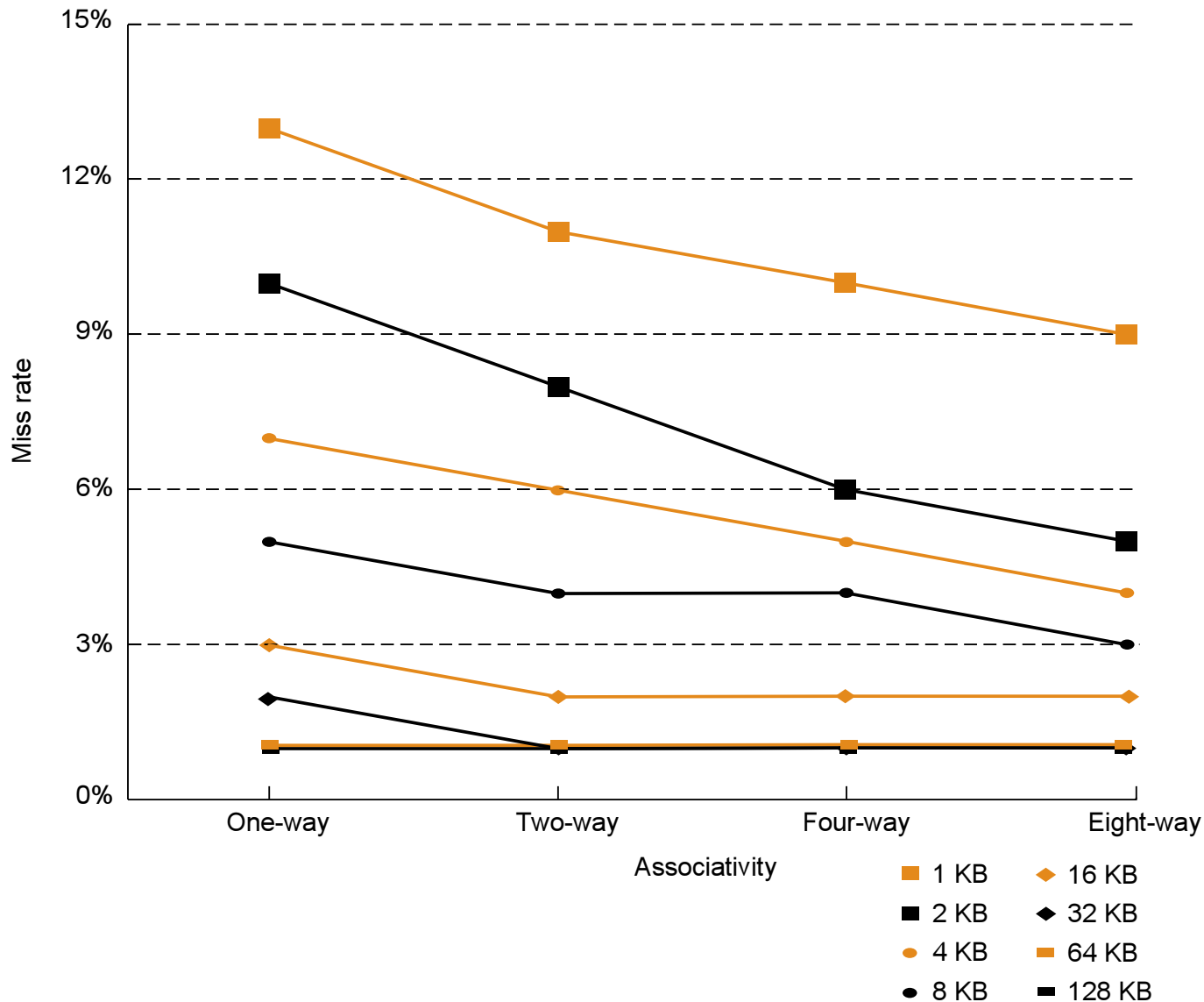
- Λύση

$$t_{avg} = t_{instr} + t_{data} = 74\%(1 + 0.004 \cdot 100) + 26\%(1 + 0.114 \cdot 100) \\ = 4.24$$

$$t_{avg} = 1 + 0.26 + 0.038 \cdot 100 = 4.44$$

μέσος χρόνος/access (instr+data cache) < μέσος χρόνος/access (unified cache)

Cache Associativity

Παρατήρηση :
Μια 4-way cache
έχει σχεδόν το ίδιο
hit rate με μια
direct-
mapped cache
διπλάσιου μεγέθους

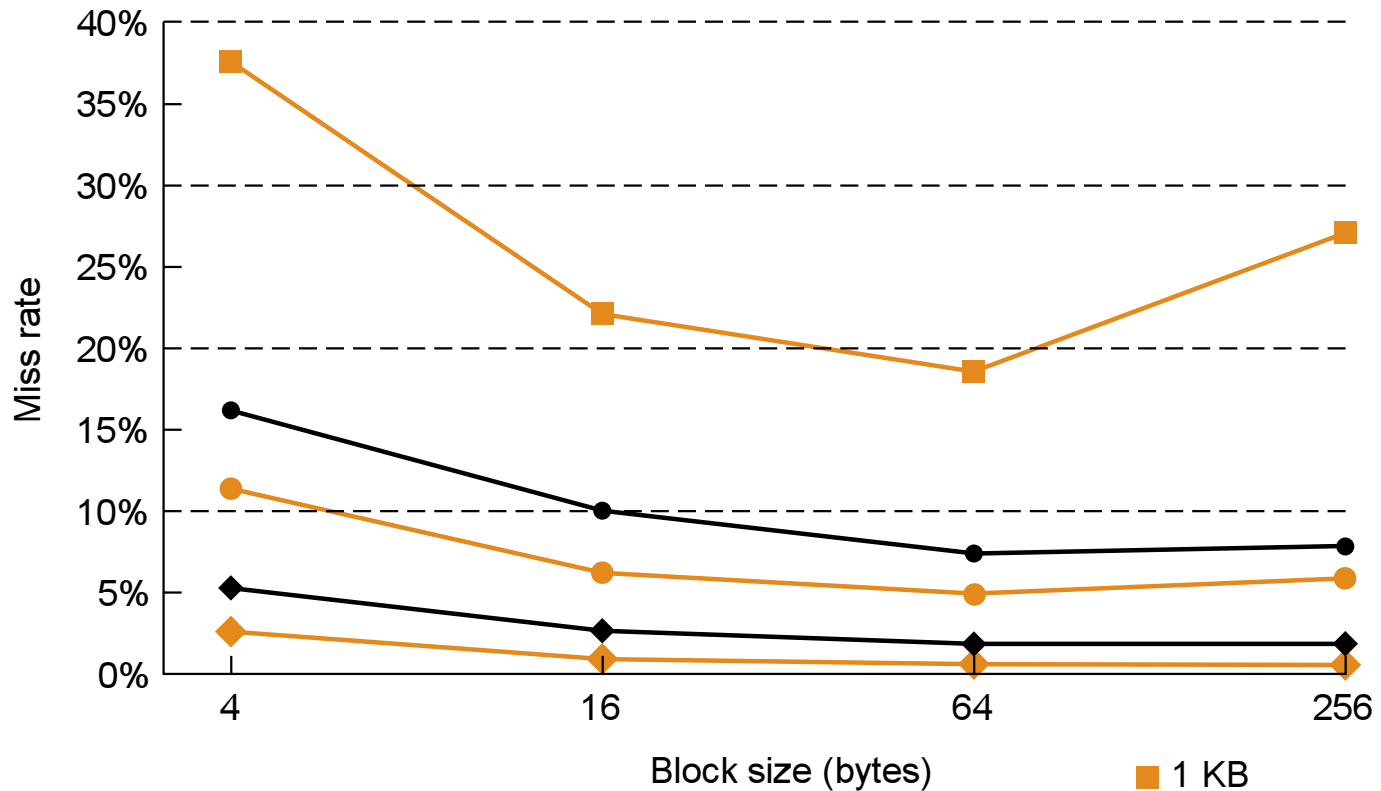
Μέγεθος των Cache Blocks

tag	data (χώρος για μεγάλο block)

- Σε μεγάλα cache blocks επωφελούμαστε από την *spatial locality*.
- Λιγότερος χώρος απαιτείται για tag (με δεδομένη χωρητικότητα της cache)
- Υπερβολικά μεγάλο μέγεθος block σπαταλάει το χώρο της cache
- Τα μεγάλα blocks απαιτούν μεγαλύτερο χρόνο μεταφοράς (*transfer time*).

Ένας καλός σχεδιασμός απαιτεί συμβιβασμούς!

Μέγεθος Block και Miss Rate

Κανόνας : το μέγεθος του block πρέπει να είναι μικρότερο από την τετραγωνική ρίζα του μεγέθους της cache.

Miss Rates για Caches διαφορετικού μεγέθους, Associativity & αλγορίθμους αντικατάστασης block

Associativity:	2-way		4-way		8-way	
Μέγεθος	LRU	Random	LRU	Random	LRU	Random
16 KB	5.18%	5.69%	4.67%	5.29%	4.39%	4.96%
64 KB	1.88%	2.01%	1.54%	1.66%	1.39%	1.53%
256 KB	1.15%	1.17%	1.13%	1.13%	1.12%	1.12%

Επίδοση των caches

Για CPU με ένα μόνο επίπεδο (L1) cache και καθόλου καθυστέρηση όταν έχουμε cache hit:

← Με ιδανική μνήμη

Χρόνος CPU = (κύκλοι ρολογιού κατά τη λειτουργία της CPU + κύκλοι ρολογιού λόγω καθυστέρησης από προσπέλαση της μνήμης (Mem stalls))
x χρόνος 1 κύκλου ρολογιού

Mem stalls =

(Αναγνώσεις x miss rate αναγνώσεων x miss penalty αναγνώσεων)
+ (Εγγραφές x miss rate εγγραφών x miss penalty εγγραφών)

Αν τα miss penalties των αναγνώσεων και των εγγραφών είναι ίδια:

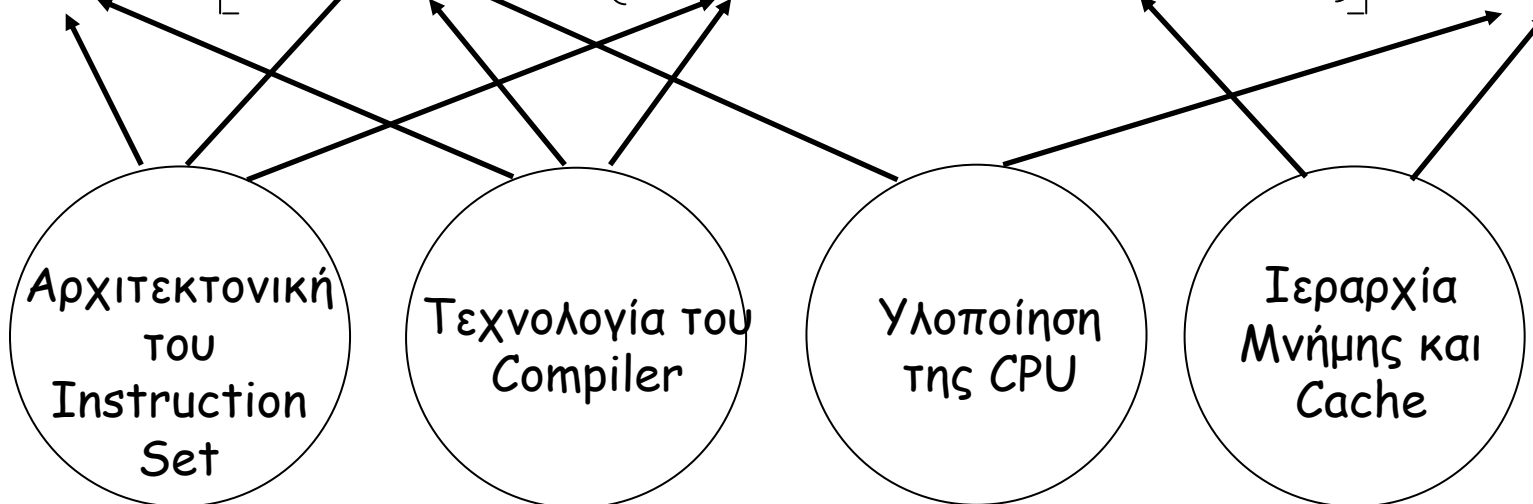
Mem stalls = Προσπελάσεις μνήμης x Miss rate x Miss penalty

Χρόνος εκτέλεσης

$$\text{χρόνος εκτέλεσης} = \text{αριθμός εντολών} \times \frac{\text{κύκλοι}}{\text{εντολή}} \times \text{χρόνος 1 κύκλου}$$

$$= \text{αριθμός εντολών} \times \left[\frac{\text{κύκλοι CPU}}{\text{εντολή}} + \frac{\text{κύκλοι μνήμης}}{\text{εντολή}} \right] \times \text{χρόνος 1 κύκλου}$$

$$= \text{αριθμός εντολών} \times \left[\frac{\text{κύκλοι CPU}}{\text{εντολή}} + \left[\frac{\text{αναφορές}}{\text{εντολή}} \times \frac{\text{κύκλοι μνήμης}}{\text{αναφορά}} \right] \right] \times \text{χρόνος 1 κύκλου}$$

Επίδοση των caches

$CPUtime = \text{Instruction count} \times CPI \times \text{Χρόνος 1 κύκλου ρολογιού}$

$CPI_{\text{execution}} = CPI \text{ με ιδανική μνήμη}$

$CPI = CPI_{\text{execution}} + \text{Mem stalls/εντολή}$

$CPUtime = \text{Instruction Count} \times (CPI_{\text{execution}} + \text{Mem stalls/εντολή}) \times \text{χρόνος 1 κύκλου ρολογιού}$

$\text{Mem stalls/εντολή} =$

$\text{Προσπελάσεις μνήμης/εντολή} \times \text{Miss rate} \times \text{Miss penalty}$

$CPUtime = IC \times (CPI_{\text{execution}} + \text{Προσπελάσεις μνήμης ανά εντολή} \times \text{Miss rate} \times \text{Miss penalty}) \times \text{Χρόνος 1 κύκλου ρολογιού}$

$\text{Misses/εντολή} = \text{Προσπελάσεις μνήμης ανά εντολή} \times \text{Miss rate}$

$CPUtime = IC \times (CPI_{\text{execution}} + \text{Misses/εντολή} \times \text{Miss penalty}) \times \text{Χρόνος 1 κύκλου ρολογιού}(C)$

Παράδειγμα

- Έστω μία CPU λειτουργεί με ρολόι 200 MHz (5 ns/cycle) και cache ενός επιπέδου.
- $CPI_{execution} = 1.1$
- Εντολές: 50% arith/logic, 30% load/store, 20% control
- Υποθέτουμε cache miss rate = 1.5% και miss penalty = 50 cycles.

$$CPI = CPI_{execution} + Mem\ stalls/εντολή$$

$$Mem\ Stalls/εντολή = Mem\ accesses /εντολή \times Miss\ rate \times Miss\ penalty$$

$$Mem\ accesses /εντολή = 1 + 0.3 = 1.3$$

Instruction fetch ↗ ↖ Load/store

$$Mem\ Stalls /εντολή = 1.3 \times 0.015 \times 50 = 0.975$$

$$CPI = 1.1 + 0.975 = 2.075$$

Η ιδανική CPU χωρίς misses είναι $2.075/1.1 = 1.88$ φορές γρηγορότερη

Παράδειγμα

- Στο προηγούμενο παράδειγμα υποθέτουμε ότι διπλασιάζουμε τη συχνότητα του ρολογιού στα 400 MHz. Πόσο γρηγορότερο είναι το μηχάνημα για ίδιο miss rate και αναλογία εντολών;

Δεδομένου ότι η ταχύτητα της μνήμης δεν αλλάζει, το miss penalty καταναλώνει περισσότερους κύκλους CPU:

$$\text{Miss penalty} = 50 \times 2 = 100 \text{ cycles.}$$

$$\text{CPI} = 1.1 + 1.3 \times .015 \times 100 = 1.1 + 1.95 = 3.05$$

$$\begin{aligned} \text{Speedup} &= (\text{CPI}_{\text{old}} \times C_{\text{old}}) / (\text{CPI}_{\text{new}} \times C_{\text{new}}) \\ &= 2.075 \times 2 / 3.05 = 1.36 \end{aligned}$$

Το νέο μηχάνημα είναι μόνο 1.36 φορές ταχύτερο και όχι 2 φορές γρηγορότερο λόγω της επιπλέον επιβάρυνσης των cache misses.

→ CPUs με μεγαλύτερη συχνότητα ρολογιού, έχουν περισσότερους κύκλους/cache miss και μεγαλύτερη επιβάρυνση της μνήμης στο CPI.

2 επίπεδα Cache: L_1 , L_2

CPU

L_1 Cache

Hit Rate = H_1 , Hit time = 1 κύκλος
(καθόλου Stall)

L_2 Cache

Hit Rate = H_2 , Hit time = T_2 κύκλοι

Main Memory

Penalty λόγω προσπέλασης μνήμης, M

Cache 2 επιπέδων

$$\text{CPUtime} = IC \times (\text{CPI}_{\text{execution}} + \text{Mem Stalls/εντολή}) \times C$$

$$\text{Mem Stalls/εντολή} = \text{Mem accesses/εντολή} \times \text{Stalls/access}$$

- Για ένα σύστημα με 2 επίπεδα cache, χωρίς penalty όταν τα δεδομένα βρεθούν στην L_1 cache:

Stalls/memory access =

$$\begin{aligned} & [\text{miss rate } L_1] \times [\text{Hit rate } L_2 \times \text{Hit time } L_2 \\ & + \text{Miss rate } L_2 \times \text{Memory access penalty}] \\ = & (1-H_1) \times H_2 \times T_2 + (1-H_1)(1-H_2) \times M \end{aligned}$$

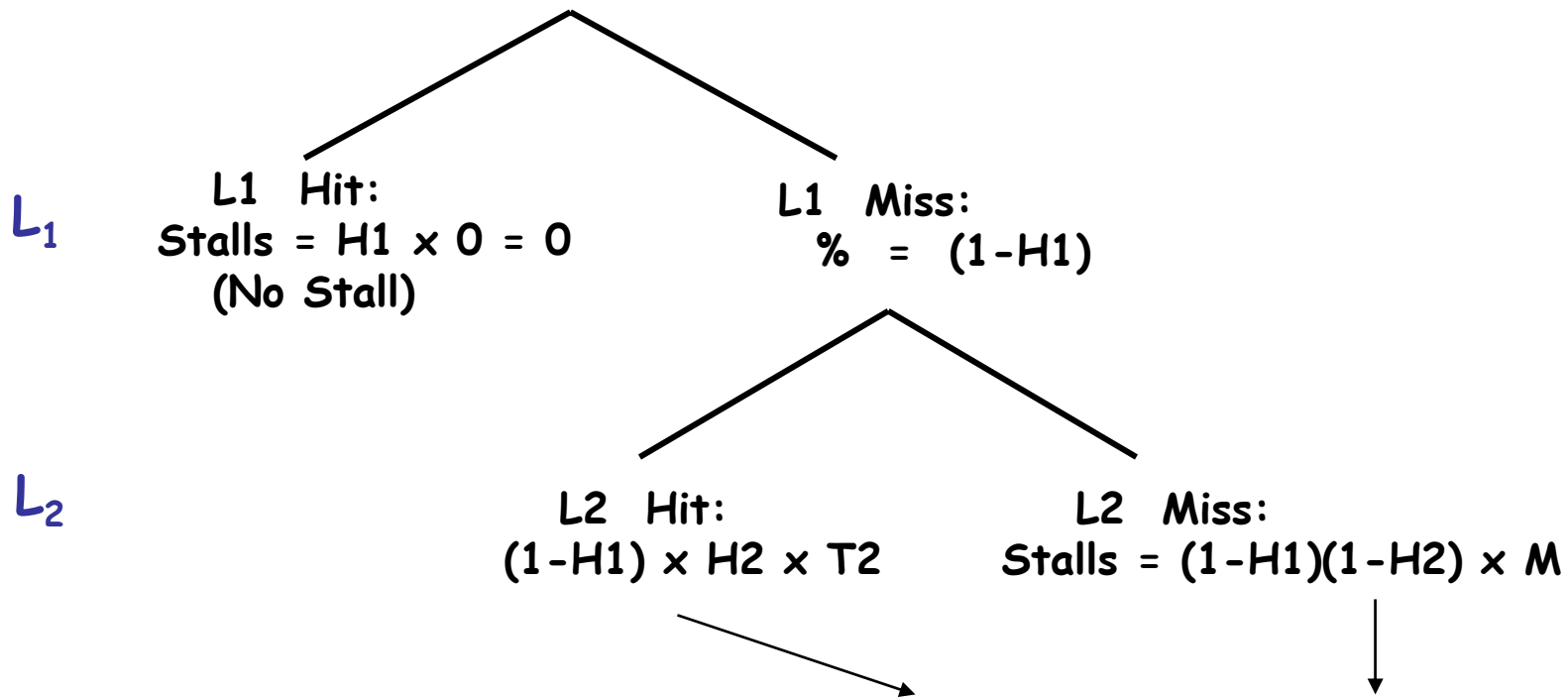
L1 Miss, L2 Hit

L1 Miss, L2 Miss:
Προσπέλαση της Main Memory

Επίδοση της L2 Cache Memory Access Tree

CPU Stalls/Memory Access

CPU Memory Access

Stall cycles per memory access = $(1-H_1) \times H_2 \times T_2 + (1-H_1)(1-H_2) \times M$

Παράδειγμα L2 Cache

- CPU με $CPI_{execution} = 1.1$ και συχνότητα 500 MHz
- 1.3 memory accesses/εντολή.
- L_1 cache : στα 500 MHz με miss rate 5%
- L_2 cache : στα 250 MHz με miss rate 3%, ($T_2 = 2$ κύκλοι)
- M (Memory access penalty) = 100 κύκλοι. Να βρεθεί το CPI.

$$CPI = CPI_{execution} + Mem\ Stalls/εντολή$$

$$\text{Χωρίς Cache, } CPI = 1.1 + 1.3 \times 100 = 131.1$$

$$\text{Με } L_1 \text{ Cache, } CPI = 1.1 + 1.3 \times 0.05 \times 100 = 7.6$$

$$Mem\ Stalls/εντολή = Mem\ accesses/εντολή \times Stalls/access$$

$$\begin{aligned} Stalls/memory\ access &= (1-H_1) \times H_2 \times T_2 + (1-H_1)(1-H_2) \times M \\ &= 0.05 \times 0.97 \times 2 + 0.05 \times 0.03 \times 100 \\ &= 0.097 + 0.15 = 0.247 \end{aligned}$$

$$Mem\ Stalls/εντολή = Mem\ accesses/εντολή \times Stalls/access = 0.247 \times 1.3 = 0.32$$

$$CPI = 1.1 + 0.32 = 1.42$$

$$Speedup = 7.6/1.42 = 5.35$$

3 επίπεδα Cache

CPU

L1 Cache

Hit Rate = H_1 , Hit time = 1 κύκλος
(καθόλου Stall)

L2 Cache

Hit Rate = H_2 , Hit time = T_2 κύκλοι

L3 Cache

Hit Rate = H_3 , Hit time = T_3

Main Memory

Memory access penalty, M

Επίδοση της L3 Cache

$$CPUtime = IC \times (CPI_{execution} + Mem\ Stalls/εντολή) \times C$$

$$Mem\ Stalls/εντολή = Mem\ accesses / εντολή \times Stalls/access$$

- Για ένα σύστημα με 3 επίπεδα cache, χωρίς penalty όταν τα δεδομένα βρεθούν στην L_1 cache:

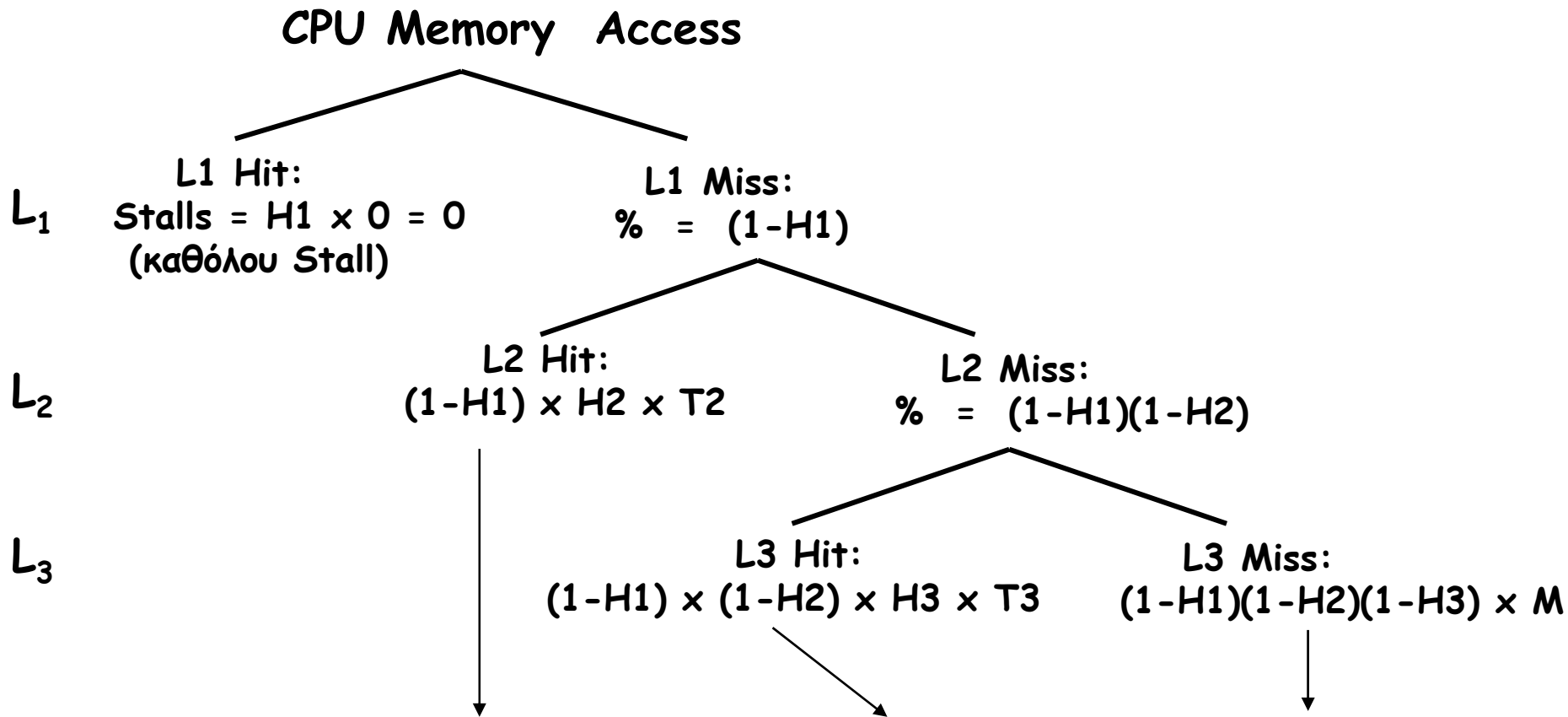
$$Stalls/memory\ access =$$

$$\begin{aligned} & [miss\ rate\ L_1] \times [Hit\ rate\ L_2 \times Hit\ time\ L_2 \\ & + Miss\ rate\ L_2 \times (Hit\ rate\ L_3 \times Hit\ time\ L_3 \\ & + Miss\ rate\ L_3 \times Memory\ access\ penalty)] \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} = & (1-H1) \times H2 \times T2 \\ & + (1-H1) \times (1-H2) \times H3 \times T3 \\ & + (1-H1)(1-H2)(1-H3) \times M \end{aligned}$$

Επίδοση της L3 Cache Memory Access Tree

CPU Stalls/Memory Access

$$\text{Stalls/memory access} = (1-H_1) \times H_2 \times T_2 + (1-H_1) \times (1-H_2) \times H_3 \times T_3 + (1-H_1)(1-H_2)(1-H_3) \times M$$

Παράδειγμα L3 Cache

- CPU με $CPI_{execution} = 1.1$ και συχνότητα 500 MHz
- 1.3 memory accesses/εντολή.
- L_1 cache : στα 500 MHz με miss rate 5%
- L_2 cache : στα 250 MHz με miss rate 3%, ($T_2 = 2$ κύκλοι)
- L_3 cache : στα 100 MHz με miss rate 1.5%, ($T_3 = 5$ κύκλοι)
- Memory access penalty, $M = 100$ cycles. Να βρείτε το CPI.

χωρίς Cache, $CPI = 1.1 + 1.3 \times 100 = 131.1$

Με L_1 Cache, $CPI = 1.1 + 1.3 \times 0.05 \times 100 = 7.6$

Με L_2 Cache, $CPI = 1.1 + 1.3 \times (0.05 \times 0.97 \times 2 + 0.05 \times 0.03 \times 100) = 1.42$

$$CPI = CPI_{execution} + Mem\ Stalls/εντολή$$

$$Mem\ Stalls/εντολή = Mem\ accesses/εντολή \times Stall\ cycles/access$$

$$\begin{aligned} Stalls/memory\ access &= (1-H_1) \times H_2 \times T_2 + (1-H_1) \times (1-H_2) \times H_3 \times T_3 + (1-H_1)(1-H_2)(1-H_3) \times M \\ &= 0.05 \times 0.97 \times 2 + 0.05 \times 0.03 \times 0.985 \times 5 + 0.05 \times 0.03 \times 0.015 \times 100 \\ &= 0.097 + 0.0075 + 0.00225 = 0.107 \end{aligned}$$

$$CPI = 1.1 + 1.3 \times 0.107 = 1.24$$

$$Speedup\ σε\ σχέση\ με\ L1\ μόνο = 7.6/1.24 = 6.12$$

$$Speedup\ σε\ σχέση\ με\ L1, L2 = 1.42/1.24 = 1.15$$